

De Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**

Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Familie

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Uitvoering aangenomen moties interlandelijke adoptie

Datum

21 mei 2024

Ons kenmerk

5462623

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

Op 16 april 2024 heeft de Tweede Kamer de motie van het lid Van Nispen (SP) aangenomen, waarin de regering wordt verzocht met een nieuw plan te komen, waarmee interlandelijke adoptie op zorgvuldige wijze wordt afgebouwd (TK 33836/92).

In de procedurevergadering van 25 april jl. bent u verzocht om te komen met een reactie hoe u invulling gaat geven aan de motie. Bijgevoegde brief is opgesteld om de Tweede Kamer op de hoogte te brengen hoe de motie wordt opgevolgd.

De reactie op de aangenomen motie over ondersteuning van interlandelijk geadopteerden (TK 33836/93), volgt in een separate brief. Deze brief heeft meer tijd nodig heeft. Gelet op de maatschappelijke en politieke urgentie mbt de afbouw-motie, is ervoor gekozen om de onderhavige brief daartoe te beperken en de Tweede Kamer zo spoedig mogelijk hierover te informeren.

2. Geadviseerd besluit

Instemmen met de inhoud en verzending van bijgevoegde brief aan de Tweede Kamer en in afschrift aan de Eerste Kamer,

En daarmee:

- aan te geven dat en hoe u gevolg geeft aan de motie;
- de voorhangprocedure voor de oprichting van Stichting Interlandelijke Adoptiebemiddeling Nederland in te trekken bij de Eerste en Tweede Kamer;
- Fiom te vragen om geen nieuwe inschrijvingen voor interlandelijke adoptie aan te nemen. Inzet is immers dat geen nieuwe adoptieprocedures in gang worden gezet. Vooralsnog lopen reeds aangevangen procedures door. In genoemd afbouwplan zal duidelijkheid worden gegeven hoe de afbouw daarop van invloed is.

3. Kernpunten

Kernpunten bij invulling motie afbouw interlandelijke adoptie:

- De motie vraagt om met een plan te komen waarmee interlandelijke adoptie op zorgvuldige wijze wordt afgebouwd. In de afgelopen jaren is sprake geweest van een wisseling van stoppen en doorgaan met interlandelijke adoptie, met alle impact van dien de samenwerking met de betrokken landen, voor de aspirant-adoptiefouders, geadopteerden en de ketenpartners. Daarom is het van belang om nu op korte termijn definitief duidelijkheid te bieden aan de betrokkenen bij adoptie.

- Omwille van de duidelijkheid is het ook van belang om de afbouwtermijn van het huidige systeem beperkt te houden.
- In de Kamerbrief geeft u aan dat op de volgende maatregelen een heroverweging nodig is: oprichting stichting Interlandelijke Adoptie bemiddeling Nederland (IAN), nieuwe adoptiewet, toezicht, landenanalyse en de ondersteuning aan landen van herkomst.
- Met betrekking tot de oprichting van de stichting IAN. Voor de oprichting van deze stichting heeft u in maart de voorhangprocedure naar beide Kamers verzonden. Verdere oprichting heeft met een perspectief van 'afbouwen op termijn' echter weinig kans van slagen, hoofdzakelijk vanwege de relaties die de stichting moet aangaan en opbouwen (inclusief accreditatieprocedures die moeten worden doorlopen) met partners in landen van herkomst. Oprichting vraagt tegelijkertijd om een forse investering. Verder oprichting is daarom niet wenselijk en verantwoord. In de brief geeft u daarom aan dat de voorhangprocedure in zowel de Eerste Kamer als Tweede Kamer wordt ingetrokken.
- Adoptieprocedures hebben een minimale doorlooptijd van 3-4 jaar tussen inschrijving van een aspirant adoptief ouder tot aan definitieve adoptie. Vanuit het oogpunt dat er gewerkt gaat worden aan een afbouwplan en omdat de inzet is dat geen nieuwe adoptieprocedures in gang worden gezet die gelet op de afbouw niet kunnen worden afgerond, is het niet opportuun om nog nieuwe ouders zich te laten inschrijven voor interlandelijke adoptie. In de brief geeft u aan dat aan Fiom is gevraagd geen nieuwe inschrijvingen in behandeling te nemen. Vooral nog lopen reeds aangevangen procedures door. In genoemd afbouwplan zal duidelijkheid worden gegeven hoe de afbouw daarop van invloed is.
- Voor de uitvoering van de motie in gesprek te gaan met alle partners in de adoptieketen over de consequenties van het afbouwen van taken en verantwoordelijkheden. Daarbij ook oog te hebben voor de elementen uit het systeem blijvend moeten worden geborgd, zoals de archivering en inzage van dossiers.
- U geeft in de brief aan ernaar te streven om uiterlijk in september aan de Kamer een afbouwplan te sturen.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Familie

Datum
21 mei 2024

Ons kenmerk
5462623

4. Toelichting

Tijdens het tweeminutendebat op heeft u in uw appreciatie van de motie de Kamer gewezen op het zorgvuldig doorlopen proces, sinds de publicatie van het rapport van de commissie Joustra in februari 2021. Een proces waarin uitgebreid met de Kamer is gesproken over de dilemma's die spelen bij het vraagstuk over de toekomst van interlandelijke adoptie, over het kabinetsbesluit om de mogelijkheid nog te behouden nu nog niet alle landen zelf in adequate opvang kunnen voorzien en over de maatregelen die u heeft getroffen om het systeem strikter in te richten om zodoende de kans op misstanden zoveel mogelijk te verkleinen. U heeft voorgesteld dit ingezette proces voort te zetten en de ontwikkelingen in de landen van herkomst in de tussentijd goed te volgen. U heeft de motie ontraden. Desondanks heeft een meerderheid van de TK voor deze motie gestemd.

Op 23 april 2024 is er in de staf DGSenB met u over de implicaties van de aangenomen motie gesproken. Gezien het feit dat de motie met meerderheid is aangenomen, in combinatie met de urgentie om snel duidelijkheid te geven in verband met het al dan niet continueren van de reeds ingezette lijn, achtte u het niet opportuun en niet mogelijk om de motie niet of slechts beperkt uit te voeren.

In dit verband is onder meer gesproken over de impact op de lopende maatregelen om het systeem strikter in te richten. Met name de oprichting van de stichting Interlandelijke Adoptiebemiddeling Nederland (IAN) vroeg om een besluit op de korte termijn, gezien de lopende voorhangprocedure sinds maart 2024 voor de oprichting ervan in de TK en EK. De TK had de voorhangprocedure tot en met de stemmingen over ingediende moties tijdens het tweeminutendebat Personen- en familierecht op 11 april 2024 gestuit. En u gevraagd in het licht van de aangenomen motie over de afbouw van het systeem aan te geven hoe u aankijkt tegen de verdere oprichting. Besproken is dat verdere oprichting met een perspectief van 'afbouwen op termijn' weinig kans van slagen heeft, hoofdzakelijk vanwege de relaties die de stichting moet aangaan (inclusief accreditatieprocedures die moeten worden doorlopen) met partners in landen van herkomst. Oprichting vraagt tegelijkertijd om een forse investering. Voor de uitwerking van een afbouwplan heeft u aangegeven de verschillende scenario's voor de afbouw met de partners in de keten te willen uitwerken. Daarbij acht u zorgvuldigheid belangrijk, met de belangen van de kinderen voorop. Daarnaast wenst u op korte termijn duidelijkheid te bieden richting aspirant-adoptief ouders. Na een wisselende periode van stoppen en doorgaan. Daarbij geeft u aan het op voorhand verstandig te vinden, mede in het licht van de uitkomsten van de commissie Joustra, de afbouwtermijn van het huidige systeem beperkt te houden.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Familie

Datum
21 mei 2024

Ons kenmerk
5462623

4.1. Politieke context

Deze motie van het lid Van Nispen had steun van PVV, VVD, BBB, SP, ChristenUnie, FVD, PvdD en JA21 en is daarmee door de Tweede Kamer aangenomen. Met bijgaande Kamerbrief geeft u opvolging aan de motie.

4.2. Financiële overwegingen

De financiële impact van de koerswijziging naar de afbouw van interlandelijke adoptie is op dit moment onduidelijk. Bij de uitvoering van de motie zullen de financiële gevolgen in beeld gebracht worden. Wel is duidelijk dat stoppen van nieuwe inschrijvingen (beperkte) financiële gevolgen heeft voor het Fiom, doordat de inkomsten voor voorlichting aan aspirant adoptief ouders lager zullen uitvallen. Hierover wordt met Fiom overleg gevoerd.

4.3. Juridische overwegingen

De afbouw van het adoptiesysteem heeft implicaties voor de bestaande wet- en regelgeving met betrekking tot de opnemings van buitenlandse kinderen ter adoptie en voor het lopende traject voor een nieuwe adoptiewet. Er zal hoe dan ook een wetswijziging nodig zijn, gericht op de afbouw.

4.4. Krachtenveld

- De koerswijziging heeft evident grote impact op de verschillende partijen die actief zijn in de adoptieketen, maar ook voor aspirant adoptief ouders. Het is voor hen een hard gelag. Zij worden geconfronteerd met onzekerheid en mogelijk teleurstelling.
- De volgende partners in de adoptieketen zijn betrokken: Fiom, Raad voor de Kinderbescherming, centrale autoriteit, Inspectie Justitie en Veiligheid, Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd, de huidige vier vergunninghouders (Wereldkinderen, Meiling, Nederlandse Adoptie Stichting en A New Way) en de stichting in oprichting Interlandelijke Adoptie Nederland. Al deze partners zijn geïnformeerd over de aangenomen motie en tevens is er mei 2024 een overleg met de

adoptieketen belegd om in gesprek te gaan over de uitvoering van de motie. Daarbij is niet alleen oog voor een zorgvuldige afbouw, maar ook voor welke elementen uit het systeem blijvend moeten worden geborgd, zoals de archivering van en inzage in dossiers.

- Ook met geadopteerden en aspirant-adoptiefouders wordt gesproken.
- De motie heeft niet alleen gevolgen in Nederland, maar ook in de landen van herkomst. Zij zullen vragen hebben over hoe het nu verder gaat. De centrale autoriteit heeft hierover, samen met Buitenlandse Zaken, nauw contact.

4.5. Communicatie

Zoals bij het krachtenveld beschreven hebben de aangenomen moties grote impact op geadopteerden, (aspirant) adoptiefouders en andere belanghebbenden in het adoptieveld. Dit vraagt vanzelfsprekend om een zorgvuldige communicatie. DCOM is betrokken. Informatie, onder meer in de vorm van Q&A's, is geplaatst op de websites van de rijksoverheid en Fiom.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Persoonsgegevens van ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Straffen en Beschermen**
Directie Jeugd, Familie en
aanpak
Criminaliteitsfenomenen
Familie

Datum
21 mei 2024

Ons kenmerk
5462623